

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

Ocupația: Asistent social adopție

Domeniul: Sănătate și asistență socială

București 1999

Unitatea pilot:

Salvați Copiii

Coordonator proiect standard ocupațional:

Loredana Ilie

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Corina Atanasiu, coordonator program, Fundația Norsk Nordhjelp

Raluca Slămnescu, coordonator program, Salvați Copiii

Referenți de specialitate:

Dana Sima - Costin, cercetător științific, ICCV

Corina Cace, cercetător, INCSDMPS

Standard aprobat COSA la data de 07-01-1999

Cod COSA: V - 201

© copyright 1999, COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fara acordul COSA.

Asistent social adopție

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

<i>Domeniile de competență</i>	<i>Unitățile de competență</i>
Administrație	Întocmirea dosarului de adopție Susținerea dosarului de adopție
Competențe generale la locul de muncă	Comunicarea interactivă Comunicarea interpersonală Organizarea lucrului în echipa pluridisciplinară Planificarea activităților specifice
Consiliere	Asigurarea legăturii între autoritatea tutelară și familia potențială Consilierea familiei în perioada post adopție Consilierea potențialilor părinți din punct de vedere legislativ Facilitarea legăturii între copil și familia adoptivă
Evaluare	Evaluarea copilului Evaluarea familiei potențiale de plasament sau adopție

Întocmirea dosarului de adopție

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Structurarea informațiilor culese	<p>1.1. Informațiile sunt structurate pe baza rapoartelor primite de la ceilalți membri ai echipei de lucru.</p> <p>1.2. Structurarea informațiilor este realizată în funcție de particularitățile cazului.</p> <p>1.3. Modul de structurare a informațiilor permite o analiză completă a cazului.</p>
2. Analizarea informațiilor	<p>2.1. Informațiile culese și primite de la membrii echipei pluridisciplinare sunt analizate amănunțit.</p> <p>2.2. Informațiile sunt analizate în cadrul unor întâlniri de lucru cu membrii echipei pentru clarificarea tuturor aspectelor cazului.</p> <p>2.3. Informațiile sunt analizate cu operativitate în vederea încadrării în graficele propuse.</p> <p>2.4. Analiza informațiilor este realizată prin discutarea tuturor datelor și informațiilor obținute, astfel încât imaginea cazului să fie completă.</p>
3. Întocmirea dosarului de adopție	<p>3.1. Dosarul de adopție este întocmit pe baza datelor analizate și structurate.</p> <p>3.2. Dosarul de adopție este întocmit folosindu-se un limbaj de specialitate.</p> <p>3.3. Dosarul de adopție este întocmit evidențiind particularitățile copilului.</p>
4. Redactarea raportului final	<p>4.1. Raportul final este redactat sub forma prezentării succinte a datelor cuprinse în dosarul de adopție.</p> <p>4.2. Raportul final este redactat într-o formă clară și la obiect.</p> <p>4.3. Redactarea raportului final este realizată utilizându-se un limbaj de specialitate.</p>

Gama de variabile

Informații cu privire la:

profilul familiei care dorește adopția;
relațiile existente între membrii familiei;
lipsa de copii / atitudinea față de alți copii sau proprii copii;
capacitatea parentală a solicitanților;
schița fiecărui copil din cadrul familiei;
relațiile existente cu familia lărgită, frecvența și calitatea relațiilor cu ceilalți, disponibilitatea rețelelor de sprijin;
stilul de viață al familiei;
observațiile înregistrate în timpul întâlnirilor dintre părinții potențiali și copil, cu privire la reacțiile acestora cu privire la diferite situații;
motivația și înțelegerea actuală a sarcinilor adopției / încredințării;
contactul cu familia naturală (dacă este cazul) și a oamenilor din trecutul copilului;
așteptările față de copil;
locuința, vecinătatea familiei potențiale.

Specialiștii din cadrul echipei de lucru: jurist, psiholog, medic.

Particularități ale diferitelor cazuri:

copii cu handicap (fizic sau psihic);
copii bolnavi;
copii cu cerințe educaționale speciale;
adopția este solicitată de unul dintre părinți;
diferitele situații ce pot să apară între timp în cadrul familiei potențiale.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia copilului și a familiei;
juridice, privind protecția copilului și a familiei;
medicale.

Capacități:

de a lucra în echipă;
de analiză, sinteză și abstractizare;
de comunicare verbală;
de surprindere și redare a esențialului.

La evaluare se vor urmări:

Eficiența asistentului social în condițiile lucrului în echipă;
Capacitatea de a evalua corect rapoartele pe care le primește de la ceilalți membri ai echipei;
Abilitatea de a sesiza esențialul, informațiile cele mai relevante necesare întocmirii raportului final;
Capacitatea de a oferi sugestii pertinente celorlalți membri ai echipei;
Abilitatea de a integra toate datele obținute astfel încât imaginea finală să fie una de ansamblu, globală și mai ales completă;
Gradul de adecvare a limbajului utilizat la realizarea dosarului de adopție și anume nivelul însușirii limbajului de specialitate;
Gradul de adecvare a raportului final cu cerințele Comisiei pentru Protecția Copilului.

—

Susținerea dosarului de adopție

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Programarea prezentării cazului la Comisie	1.1. Prezentarea dosarului este programată de comun acord cu membrii Comisiei. 1.2. Programarea prezentării dosarului este stabilită în cazul graficelor elaborate la preluarea cazului. 1.3. Programarea este realizată după studierea completă a cazului.
2. Prezentarea cazului de adopție	2.1. Datele cuprinse în dosarul de adopție sunt prezentate Comisiei într-o formă clară și succintă. 2.2. Prezentarea cazului este adaptată particularităților acestora. 2.3. Cazul este prezentat Comisiei utilizându-se un limbaj de specialitate.
3. Susținerea dosarului de adopție	3.1. Dosarul de adopție este susținut pe baza evidențierii datelor favorabile adopției. 3.2. Dosarul de adopție este susținut prin prezentarea clară a informațiilor culese.
4. Formularea recomandărilor privind rezolvarea cazului de adopție	4.1. Recomandările sunt formulate pe baza soluțiilor înregistrate în rezolvarea unor cazuri relativ similare. 4.2. Recomandările sunt formulate în funcție de caracteristicile cazului. 4.3. Recomandările sunt formulate în colaborare cu membrii echipei de lucru.

Gama de variabile

Prezentarea cazului este:
scrisă, în cazul dosarului de adopție;
orală.

Membrii echipei de lucru:
psiholog;
jurist;
medic.

Recomandările sunt:
scrise, în cadrul anchetei sociale redactate;
orale.

Particularități posibile ale cazului:
caz dificil, cu întârzieri în realizarea etapelor;
cazul se desfășoară normal, obiectivele fiecărei etape fiind realizate.

Date favorabile adopției:
consensul între preferințele copilului și ale părinților;
caracteristici socio-economice încurajatoare ale familiei de adopție;
colaborare deplină la nivelul echipei pluridisciplinare.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:
privind rezolvarea unor cazuri relativ similare;
juridice, medicale, psihologice.

Capacități:
comunicare verbală;
de decizie imediată;
de convingere;
de analiză și sinteză;
de a surprinde esențialul și de a-l reda într-un mod clar și succint.

La evaluare se vor urmări:
Capacitatea de a aprecia corect momentul prezentării cazului în Comisie;
Abilitatea de a se exprima clar, precis;
Abilitatea de a evidenția în prezentarea sa elementele esențiale pentru înțelegerea și aprecierea corectă a cazului;
Deprinderi de exprimare în contextul limbajului de specialitate;
Posibilitatea de a formula recomandări și de a le susține cu argumente;
Abilitatea de a sesiza elementele comune cu alte cazuri care au fost deja soluționate într-un mod favorabil copilului.

Comunicarea interactivă

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Participarea la discuții pe teme profesionale	<p>1.1. Discuțiile pe teme profesionale sunt dinamizate printr-o participare activă.</p> <p>1.2. Discuțiile sunt conduse permanent și orientate în vederea realizării scopului propus.</p> <p>1.3. Participarea la discuții este realizată cu promptitudine în urma unor prealabile documentări asupra unor cazuri asemănătoare.</p>
2. Transmiterea și primirea	<p>2.1. Informațiile sunt transmise periodic membrilor echipei de lucru și / sau autorității tutelare.</p> <p>2.2. Informațiile sunt transmise clar folosind limbajul specific.</p> <p>2.3. Informațiile sunt transmise și primite la timp respectând termenele propuse.</p> <p>2.4. Informațiile sunt transmise și primite detaliat sau succint în funcție de etapele de lucru.</p> <p>2.5. Informațiile sunt transmise pe baza unor date reale și verificabile, în forma cerută de etapa de lucru.</p>

Gama de variabile

Informațiile pot fi transmise /primite:

oral;
scris, sub formă de raport.

Rapoartele pot fi:

de vizită;
de consiliere;
al veniturilor;
psihosocial.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele pot fi:

privind cazurile relativ similare întâlnite și soluționate;
de specialitate (juridice, medicale, de psihologie).

Capacități:

de comunicare;
abilitate de lucru în echipă;
de analiză și sinteză;
de a surprinde esențialul și de a-l reda într-un mod clar și distinct;
de convingere.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a susține activ dialoguri profesionale cu persoanele cu care interacționează în vederea rezolvării cazului de adopție;
Abilitatea de a orienta discuțiile exclusiv pe scopul pe care și la propus anterior întâlnirii;
Eficiența în alegerea surselor de documentare utilizate în fundamentarea și argumentarea cazului;
Abilitatea de a transmite prompt informațiile ce-i sunt solicitate;

—

Comunicarea interpersonală

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Evaluarea interlocutorului	1.1. Interlocutorul este evaluat pe baza abilităților de comunicare verbală și nonverbală. 1.2. Interlocutorul este evaluat cu rapiditate și într-un mod obiectiv. 1.3. Evaluare interlocutorului este realizată într-un mediu netensionat.
2. Stabilirea modului de comunicare	2.1. Modul de comunicare este stabilit în funcție de stadiul atins în rezolvarea cazului. 2.2. Modul de comunicare este stabilit în raport cu caracteristicile psiho-fizice ale subiecților. 2.3. Modul de comunicare este stabilit clar, conform uzanțelor.
3. Transmiterea informațiilor	3.1. Informațiile sunt transmise periodic, în diferite etape ale procesului de adopție. 3.2. Informațiile sunt transmise într-un timp optim în vederea dinamizării întregului proces. 3.3. Informațiile sunt transmise clar, ținându-se seama în limbajul folosit de pregătirea profesională și vârsta subiecților. 3.4. Informațiile sunt transmise pe baza unor date reale și verificabile. 3.5. Informațiile sunt transmise succint sau detaliat, în funcție de dorințele clientului.

Gama de variabile

Mediul:

netensionat - locul în care subiectul trăiește, se dezvoltă, nu-l face să se simtă stânjenit, îi asigură sentimentul de siguranță, ales de subiect;

tensionat - biroul autorității tutelare sau un alt spațiu în care subiectul nu se simte destins.

Modul de comunicare:

oral - prin telefon - ex.: prima vizită este anunțată telefonic; întâlniri; vizite;

scris - înștiințări cu privire la mersul anchetei.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele pot fi:

psihologice;

sociologice.

Capacități:

de comunicare verbală și nonverbală;

empatie;

de a lucra în condiții neconvenționale;

de convingere;

Atitudini:

pozitivă;

deschisă.

La evaluare se vor urmări:

Abilitatea de a <citi> interlocutorul, cu alte cuvinte abilitatea de a-și forma un punct de vedere asupra caracteristicilor personalității interlocutorilor;

Abilitatea de a alege mediul optim astfel încât acesta să-i ofere posibilități complexe și multiple de a observa interlocutorul;

Abilitatea de a crea el însuși situații care să-l oblige pe interlocutor să acționeze în mod cu totul și cu totul firesc;

Abordarea unui mod de comunicare adecvat atât interlocutorului cât și situației în care comunicarea are loc;

—

Organizarea lucrului în echipa pluridisciplinară

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea membrilor echipei	<p>1.1. Membrii echipei sunt identificați în funcție de particularitățile cazului.</p> <p>1.2. Membrii echipei sunt identificați pe baza listelor cu specialiștii colaboratori existente în sediu.</p> <p>1.3. Membrii echipei sunt identificați într-un mod corect, dând dovadă de</p>
2. Stabilirea obiectivelor	<p>2.1. Obiectivele sunt stabilite pe baza opiniilor înregistrate în cadrul întâlnirilor cu membrii echipei cu privire la complexitatea cazului.</p> <p>2.2. Obiectivele sunt stabilite clar, putând fi identificate metodele de lucru aplicate și termenele de finalizare a lor.</p> <p>2.3. Obiectivele sunt stabilite cu promptitudine, imediat după studierea cazului.</p>
3. Întocmirea programului de întâlnire	<p>3.1. Programul de întâlniri este întocmit de comun acord / în colaborare cu membrii echipei și clienții.</p> <p>3.2. Programul de întâlniri este întocmit într-o formă flexibilă, putând fi completat sau modificat.</p> <p>3.3. Programul de întâlniri este întocmit în funcție de particularitățile cazului.</p> <p>3.4. Programul de întâlniri este întocmit urmărindu-se respectarea termenului final prevăzut pentru finalizarea cazului.</p>
4. Facilitarea schimbului de informații	<p>4.1. Schimbul de informații este facilitat prin menținerea unei legături permanente între autoritatea tutelară, clienți și echipa pluridisciplinară.</p> <p>4.2. Schimbul de informații este facilitat prin transmiterea datelor într-un timp optim.</p> <p>4.3. Schimbul de informații este facilitat prin transmiterea unor date reale, verificate dar și verificabile.</p> <p>4.4. Schimbul de informații este facilitat prin comunicarea lor într-o formă clară, accesibilă.</p>

Gama de variabile

Membrii echipei:

jurist;
medic;
psiholog;
sociolog.

Particularitățile cazului:

rezolvare operativă, prin coerența programelor, claritatea datelor, etc.
stagnare sau eșec, datorat lipsei de organizare și comunicare.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de specialitate.

Capacități:

de comunicare;
de decizie;
organizatorică;
de analiză, sinteză, abstractizare.

Abilități:

de a lucra în echipă;

Atitudini:

pozitivă;
împarțială.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a selecta din potențialii specialiști pe aceia cu care poate lucra cel mai bine;
Abilitatea de a stabili în mod corespunzător obiectivele și de a putea să stabilească pentru fiecare dintre ele cele mai adecvate metode de evaluare;
Gradul de realism cu care stabilește graficul întâlnirilor;
Gradul de dinamism pe care îl impune întâlnirilor de lucru;
Adecvarea programului întâlnirilor la particularitățile cazului (eventualitatea unor analize complementare);
Capacitatea de a se face pe deplin înțeles în procesul de comunicare.

–

Planificarea activităților specifice

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea activităților	1.1. Activitățile sunt stabilite detaliat după studierea aprofundată a cazului preluat. 1.2. Activitățile sunt stabilite în funcție de particularitățile cazului. 1.3. Activitățile sunt stabilite în colaborare cu familia naturală, instituție, familia de plasament și copil (alte persoane implicate).
2. Întocmirea programului de derulare a activității	2.1. Programul este întocmit în concordanță cu termenele obiectivelor propuse. 2.2. Programul este întocmit în funcție de disponibilitatea specialiștilor și a membrilor familiei naturale. 2.3. Programul este întocmit în timp util pentru a putea rezolva optim
3. Evaluarea și modificarea	3.1. Programul este evaluat prin verificarea în timp a concordanței între termenele propuse și momentele concrete de realizare a activităților. 3.2. Programul este modificat în funcție de situațiile neprevăzute care impun acest lucru. 3.3. Programul este modificat urmărindu-se respectarea termenului de final propus.

Gama de variabile

Situații neprevăzute:

schimbarea deciziilor care se iau în cadrul familiei naturale;
tensiuni între specialiștii din instituție și cei din componența echipei multidisciplinare;
modificarea neprevăzută a componenței echipei multidisciplinare;
dificultăți în întocmirea programului;
imposibilitatea evaluării;
disensiuni între instituția în care se află copilul și asistentul social care urmărește reintegrarea familială a copilului.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

date privind cazul, ceea ce certifică o cunoaștere aprofundată a acestuia;
de specialitate.

Capacități:

de a-și organiza și programa munca;
de decizie și de a-și asuma deciziile;
de analiză, sinteză și abstractizare.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a identifica pașii absolut esențiali ce trebuie parcurși în rezolvarea cazului;
Abilitatea de a asigura ca obiectivele propuse să se poată realiza prin modalitățile cele mai eficiente;
Capacitatea de a formula obiective pertinente;
Posibilitatea de a se încadra în limita de timp stabilă inițial;
- Realismul asistentului social în stabilirea programului de rezolvare a cazului.

Asigurarea legăturii între autoritatea tutelară și familia potențială

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Organizarea întâlnirilor cu autoritatea tutelară	1.1. Întâlnirea este organizată de comun acord cu ambele părți. 1.2. Întâlnirea primară este organizată / stabilită în perioada anterioară lunilor de probă. 1.3. Sunt organizate întâlniri ori de câte ori situațiile create o impun sau una dintre părți dorește acest lucru.
2. Informarea familiei cu privire la posibilitățile de adopție	2.1. Informațiile oferite familiei sunt detaliate și la obiect. 2.2. Informarea familiei este realizată în perioada de evaluare a acesteia. 2.3. Familia este informată pe baza datelor cuprinse în legislația în vigoare.
3. Oferirea de informații privind potențialii părinți către autoritatea tutelară	3.1. Informarea succintă a autorității tutelare este realizată înaintea întâlnirii primare. 3.2. Informațiile privind potențialii părinți sunt oferite și pe parcursul altor întâlniri. 3.3. Informațiile oferite sunt reale și verificabile. 3.4. Informațiile prezentate autorității tutelare sunt clare și complete.

Gama de variabile

Informațiile oferite potențialilor părinți se referă la:

caracteristicile copiilor ce pot fi adoptați;
condițiile minime pe care trebuie să le îndeplinească familia pentru a avea capacitate de adopție (venituri materiale, stare medicală, garanții morale);
lista copiilor adoptați.

Informațiile furnizate autorității tutelare se referă la:

- stabilirea întâlnirii dintre părinții potențiali și autoritatea tutelară la sediul autorității tutelare sau la sediul organizației (fundației) care se ocupă de monitorizarea cazului.

Informarea familiei (autorității tutelare) se poate face la domiciliul acesteia sau la sediul organizației de care aparține asistentul social.

Caracteristicile cazului:

particularități ale familiei potențiale adoptatoare;
procedurile de operare ale cazului de adopție.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

juridice privind protecția copilului și a familiei;

Aptitudini, deprinderi:

capacitate de analiză și sinteză a datelor;
capacitatea de a surprinde esențialul și de a-l reda într-un mod clar și succint;
capacitatea de comunicare verbală și non-verbală.

La evaluare se vor urmări:

Eficiența în stabilirea întâlnirilor;
Capacitatea de a observa oportunitatea unui număr mai mare de întâlniri;
Abilitatea de a adapta informațiile transmise la nivelul de înțelegere al familiei;
Capacitatea de a sesiza toate detaliile cazului și de a le reda într-un mod cât mai clar și cuprinzător;
Abilitatea de a descoperi și utiliza surse de informare suplimentară pentru date referitoare la originea copilului, părinții naturali, ș.a.

—

Consilierea familiei în perioada post adopție

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social de a studia pe parcursul acestei perioade gradul de adaptare a copilului în noul mediu familial și social, intervenind în vederea rezolvării eficiente a problemelor ce pot apărea.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Evaluarea integrării socio-familiale a copilului	<p>1.1. Frecvența vizitelor la domiciliul copilului și perioada de monitorizare permit obținerea unor informații relevante privind integrarea copilului.</p> <p>1.2. Gradul de socializare a copilului este apreciat și pe baza informațiilor furnizate de ceilalți factori de socializare (școala, grupul de prieteni, biserica, etc.).</p> <p>1.3. Apelarea unor surse alternative de informare se face în scopul validării datelor, corespunzător tipului de informație.</p> <p>1.4. Evoluția integrării sociale a copilului este evaluată pe baza analizării și coroborării tuturor datelor relevante.</p>
2. Consilierea familiei în scopul funcționării independente	<p>2.1. Soluțiile și sfaturile oferite familiei sunt adecvate problemelor apărute în procesul de adaptare a copilului la noul mediu socio-familial.</p> <p>2.2. Intervențiile sunt argumentate și explicate într-un limbaj accesibil părinților adoptivi.</p> <p>2.3. Intervențiile directe în relația cu copilul sunt adaptate nivelului de înțelegere al acestuia.</p> <p>2.4. Sfaturile oferite urmăresc creșterea gradului de integrare socio-familială a copilului.</p> <p>2.5. Frecvența și tipul intervențiilor sunt diminuate gradual până la constatarea creării unor relații familiale normale.</p>

Gama de variabile

Perioada și frecvența vizitelor:

frecvență ridicată - în primele 1-3 luni imediat după adopție;
frecvență mai scăzută - o dată la 2-3 luni timp de 2 ani după adopție.

Instituții extra-familiale / alte surse:

școală, grădiniță, după caz;
dispensar.

Informații, date relevante:

comportamentul copilului în relația cu părinții;
comportamentul copilului în relația cu ceilalți copii;
comportamentul copilului într-un mediu organizat;
starea de sănătate;
preocupări, preferințe;
evoluție psihică a copilului.

Tipuri de probleme care pot să apară:

reacții de respingere la noul mediu familial;
comportament inadecvat în relația cu alți copii;
indisciplină la grădiniță sau școală;
stare depresivă sau stare de șoc la aflarea faptului că este copil înfiat;
retardare psihică, inhibiții.

Caracteristicile copilului:

vârsta;
nivelul de inteligență;
temperamentul;
grad de educație;
handicap psihic;
handicap fizic;
grad de maturitate.

Sfaturi, soluții, intervenții:

pentru rezolvarea / prevenirea unor probleme în adopție;
referitoare la momentul oportun când I se poate spune copilului că este înfiat;
rezolvarea / prevenirea conflictelor;
modalități de comunicare cu copilul.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

juridice privind protecția copilului;
de psihologia copilului;

Aptitudini, deprinderi:

tehnici de comunicare;
tehnici de soluționare a conflictelor copii-maturi;
capacitate de analiză și sinteză;
discernământ;
empatie;
comunicare verbală și nonverbală;

La evaluare se va urmări:

responsabilitatea efectuării vizitelor;
capacitatea de a obține informații relevante și verificabile din surse credibile;
capacitatea de evaluare corectă a integrării socio-familiale a copilului, pe baza analizei și coroborării tuturor

datelor relevante;
capacitatea de a oferi soluții / sfaturi și / sau de a interveni în mod adecvat problemelor apărute;
capacitatea de adecvare a intervențiilor la nivelul de înțelegere al părinților / copilului;
capacitatea de a comunica într-un limbaj accesibil interlocutorului;
aprecierea corectă a gradului de implicare în relația familie-copil în funcție de evoluția integrării / adaptării acestuia.

Consilierea potențialilor părinți din punct de vedere legislativ

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Informarea familiei privind cadrul legal	1.1. Informarea familiei este realizată folosind un limbaj clar, adaptat nivelului de pregătire și înțelegere al familiei. 1.2. Conformitățile și / sau eventualele neconformități ale caracteristicilor familiei cu specificațiile legislației sunt analizate și prezentate corect în vederea evitării eșecului cazului de adopție.
2. Informarea familiei cu privire la procedeele administrative	2.1. Informarea familiei este realizată detaliat. 2.2. Informațiile sunt oferite pe baza datelor cuprinse în legislația privind protecția copilului și a familiei. 2.3. În informarea familiei este utilizată o exprimare clară, ușor accesibilă capacității de înțelegere a acesteia. 2.4. Informarea familiei este realizată permanent pe parcursul derulării procesului de adopție.
3. Întocmirea raportului de consiliere	3.1. Raportul de consiliere este întocmit pe baza datelor reale înregistrate în urma discuțiilor. 3.2. Raportul de consiliere este întocmit într-o formă clară, utilizând un limbaj de specialitate. 3.3. Raportul de consiliere este întocmit cu promptitudine imediat după încheierea întâlnirii.

Gama de variabile

Sunt oferite informații cu privire la:

legislația privind protecția copilului aflat în dificultate;
contextul adopției și intervenției asistenței sociale;
persoanele care pot adopta;
adopțiile interzise;
consimțămintele necesare pentru încuviințarea adopției;
etapele procesului de adopție (întâlniri, obținerea avizului favorabil adopției, perioada celor trei luni de probă și ulterior a celor doi ani de urmărire);
prezentarea organelor competente ce vor colabora la soluționarea cazului;
efectele adopției - obligațiile părinților adoptivi;
desfacerea adopției și sancțiuni aplicate părinților în diferite situații.

Informarea:

orală;
prin prezentarea ghidurilor cu privire la legislația procesului de adopție.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

juridice;
psihologice.

Capacități:

de comunicare verbală și nonverbală;
de analiză și sinteză;
de a surprinde esențialul;
de convingere.

La evaluare se vor urmări:

Gradul de cunoaștere a legislației în vigoare în domeniul adopției;
Capacitatea de a transmite potențialilor părinți informațiile legislative într-un limbaj adecvat nivelului lor de înțelegere;
Posibilitatea aplicării modelului clasic, legal de adopție la particularitățile cazului pe care îl are de rezolvat;
Capacitatea de a sintetiza discuțiile avute cu părinții.

--

Facilitarea legăturii între copil și familia adoptivă

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social pentru pregătirea și participarea la întâlnirea primară dintre părinți și copii și de asemenea pentru inițierea în continuare a unor întâlniri între clienți în vederea stabilirii unor legături mai puternice între părinți și copil.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Organizarea întâlnirilor între familia potențială și copil	1.1. Întâlnirea este organizată în momentul dorit simultan de copil și posibilii părinți adoptivi. 1.2. Întâlnirea este organizată cu promptitudine imediat ce este obținut acordul părților. 1.3. Întâlnirea este organizată în diferite locuri în scopul cunoașterii reciproce și al creării relațiilor de tip familial. 1.4. Întâlnirile sunt organizate în funcție de particularitățile cazului.
2. Asistarea întâlnirilor între părinții potențiali și familie	2.1. Întâlnirile sunt asistate permanent de către asistentul social până în momentul preluării copilului pentru lunile de probă. 2.2. Întâlnirile sunt asistate cu atenție pentru a capta diversele reacții ale părților în diferite situații.

Gama de variabile

Locuri de organizare a întâlnirilor:

- prima întâlnire pe teritoriul locuinței copilului;
- a doua întâlnire - viitorii adoptatori ar trebui să viziteze din nou copilul pe teritoriul acestuia, dar de data aceasta, trebuie aranjat (organizat) să iasă undeva afară, unde interacțiunea poate fi relaxată și informală;
- a treia întâlnire - copilul trebuie să fie luat, dacă se poate, de către viitorii adoptatori; întâlnirea poate fi organizată acasă la familia potențială;
- a patra întâlnire poate permite rămânerea peste noapte sau la sfârșitul săptămânii a copilului în noua sa familie;

următoarele întâlniri sunt organizate conform dorinței părților.

Posibile particularități ale cazului:

- caz dificil, cu întârzieri în realizarea etapelor;
- cazul se desfășoară normal, obiectivele fiecărei etape fiind realizate.

Posibile reacții ale părților:

- se acceptă reciproc;
- se resping reciproc;
- copilul manifestă reținere față de potențialii părinți, deși aceștia par a-l accepta;
- părinții potențiali manifestă reținere față de copii, deși copilul îi place.

Diverse situații care pot genera situații relevante pentru caz:

- atmosferă destinsă, veselă;
- atmosferă încordată;
- copilul refuză să se apropie de potențialii părinți;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia copilului și a familiei.

Capacități:

- empatia;
- capacitate de comunicare verbală și non-verbală;
- capacitatea de a lucra în condiții neconvenționale;
- putere de convingere;
- capacitatea de a surprinde esențialul.

Atitudini:

- atitudine deschisă, pozitivă, optimistă.

La evaluare se vor urmări:

- Capacitatea de a alege momentul oportun pentru întâlnirea dintre copil și familie;
- Abilitatea de a sesiza reacțiile copilului sau ale familiei adoptive și de a le interpreta;
- Eficiența numărului de întâlniri stabilite;
- Capacitatea de a crea un mediu de întâlnire relativ neutru astfel încât să nu existe riscul unor evenimente ce ar putea perturba întâlnirea;
- Abilitatea de a media posibilele situații de criză din timpul întâlnirilor.

Evaluarea copilului

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele asistentului social de a evalua caracteristicile sociale și psiho-fizice ale copilului în scopul obținerii unei imagini corecte a profilului acestuia și comparării datelor obținute cu dorințele exprimate de familia potențială privind copilul dorit.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea caracteristicilor sociale ale copilului	1.1. Caracteristicile sociale sunt stabilite în colaborare cu juristul echipei pluridisciplinare. 1.2. Caracteristicile sociale sunt stabilite pe baza datelor reale și verificabile privind identitatea copilului. 1.3. Caracteristicile sociale sunt stabilite în timp optim pentru încadrarea în termenele propuse.
2. Stabilirea caracteristicilor psiho-fizice ale copilului	2.1. Caracteristicile psiho-fizice ale copilului sunt stabilite în colaborare cu medicul și psihologul din cadrul echipei de lucru. 2.2. Caracteristicile psiho-fizice sunt stabilite în urma discuțiilor directe avute cu copilul. 2.3. Caracteristicile psiho-fizice sunt stabilite pe baza datelor furnizate de instituția tutelară sau de persoanele care au tutela copilului, după caz. 2.4. Caracteristicile psiho-fizice sunt stabilite cu obiectivitate.
3. Analizarea informațiilor privind caracteristicile copilului	3.1. Informațiile sunt analizate cu operativitate în vederea dinamizării procesului de adopție. 3.2. Informațiile sunt analizate amănunțit în scopul obținerii unui profil psiho-social corect. 3.3. Informațiile sunt analizate pe baza datelor reale și verificabile culese și primite.
4. Întocmirea raportului de evaluare psiho-socială a copilului	4.1. Raportul de evaluare psiho-socială este întocmit într-o formă clară utilizând un limbaj de specialitate. 4.2. Raportul de evaluare este întocmit în colaborare cu membrii echipei de lucru. 4.3. Raportul de evaluare este întocmit evidențiind particularitățile cazului.

Gama de variabile

Caracteristici sociale:

date privind familia naturală;
contactul cu familia naturală;
date cu privire la familia lărgită și a eventualelor contacte cu aceștia;
vârsta.

Caracteristici psiho-fizice:

agresivitate;
hiperactivitate;
ostilitate;
negativism;
boli fizice sau psihice (diferite handicapuri).

Membrii echipei:

medic;
jurist;
psiholog.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia copilului;
medicale și juridice.

Capacități:

de a fi empatic;
de a lucra în echipă;
de a lucra în condiții neconvenționale;
de analiză sinteză și abstractizare.

Atitudine:

pozitivă;
deschisă;
optimistă.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a descrie în totalitate caracteristicile copilului;
Abilitatea de a descoperi identitatea copilului și sursele de aflare a acestora atunci când ea nu se cunoaște;
Eficiența în utilizarea timpului alocat identificării tuturor caracteristicilor copilului;
Eficiența lucrului în echipă în procesul stabilirii caracteristicilor psihice, fizice și sociale ale copilului;
Abilitatea realizării unor observații obiective în vederea descrierii caracteristicilor copilului;
Capacitatea de a realiza portretul psiho-social corect al copilului;
Realizarea raportului de evaluare a copilului utilizând limbajul de specialitate.

—

Evaluarea familiei potențiale de plasament sau adopție

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social de a evalua capacitatea familiilor solicitante de a deveni părinți profesioniști sau adoptivi, pe baza observării unui număr de atribute dezirabile care vor duce la succesul plasamentului sau adopției. .

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Solicitarea informațiilor privind situația materială a acestora	1.1. Informațiile sunt solicitate respectându-se principiul confidențialității. 1.2. Informațiile sunt solicitate unor persoane alese cu discernământ pentru a fi credibile. 1.3. Informațiile sunt solicitate cu diplomație, verificându-se prin discuții
2. Analizarea informațiilor privind capacitatea solicitanților de a deveni părinți profesioniști sau adoptivi	3.1. Informațiile sunt analizate cu promptitudine, imediat după obținerea datelor necesare. 3.2. Informațiile sunt analizate pe baza opiniilor exprimate de membrii echipei multi-disciplinare. 3.3. Informațiile sunt analizate într-un mod obiectiv, în vederea obținerii unei evaluări corecte și imparțiale. 3.4. Informațiile sunt analizate prin compararea datelor culese cu propriile observații înregistrate.
3. Stabilirea eligibilității părinților profesioniști sau adoptivi	4.1. Eligibilitatea părinților profesioniști sau adoptivi este stabilită pe baza structurării și analizării întregului volum de date. 4.2. Eligibilitatea este stabilită în funcție de încadrarea veniturilor materiale ale familiei în limitele valorice stabilite de Comisie. 4.3. Eligibilitatea este stabilită de comun acord cu membrii echipei multi-disciplinare.

Gama de variabile

Informațiile culese se referă la:

situația materială a solicitanților;

profilul individual al solicitanților;

dacă activitățile sunt realizate împreună sau separat de către potențialii părinți;

statutul părinților potențiali în cadrul diverselor grupuri: de muncă, familia lărgită, vecinătatea, etc.

atitudine față de diverse aspecte ale vieții cotidiene: bani, hrană, sănătate, înzestrare cu bunuri a familiei, etc.

nivel educațional;

cum sunt sărbătorite evenimentele speciale;

regulile ce acționează în cadrul familiei;

rolurile speciale ale membrilor familiei potențiale;

Membrii echipei multidisciplinare:

jurist;

medic;

psiholog;

asistent social.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia cuplului, familiei;

juridice.

Capacități, aptitudini:

lucrul în echipă;

abilitate în descoperirea surselor de informații relevante;

adaptarea la situații neconvenționale;

comunicarea verbală și non-verbală;

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de analiză și sinteză;

capacitatea de a reda un portret cât mai apropiat de realitate al familiei de plasament sau adoptive;

capacitatea de decizie în stabilirea eligibilității familiilor.

—